

Tekst til brev til Finanskomiteen

Høringsinnspill til Finanskomiteen ifm. Statsbudsjettet 2024

Industrien gjennomfører i 2023/24 store investeringer i nye, mer klima- og miljøvennlige produksjonsanlegg. Industrien har i en tid hatt høyt aktivitetsnivå, men det roer seg fremover. Eksportindustrien har nå langt lavere ordreinngang, da internasjonale konjunkturer peker nedover. De bransjene som fikk aktivitetsvekst under pandemien har nå mindre etterspørsel. Leverandørene til boligbygging nedbemanner ettersom boligbyggingen raser. Leverandørindustrien til oppdrettsnæringen har lavt aktivitetsnivå ettersom regjeringen ennå ikke har klarlagt skattesystemet for kundene. Leverandørindustrien til olje og gass har høyt aktivitetsnivå i noen år til blant annet på grunn av skattepakka Stortinget har vedtatt.

CO2-kompensasjon

I budsjettet for 2023 ble det, uten forutgående prosess, innført et kvoteprisgulv på 200 kroner for 2022 (etterskuddsvis utbetaling) begrunnet fra Regjeringen med at dette ville gjøre ordningen mer robust. Regjeringen skulle etter dette gå i dialog med industrien for å meisle ut prinsippene for en forutsigbar ordning. I budsjettet for 2024 gjentar historien seg. Uten forutgående dialog om prinsipper heves gulvet ytterligere til 375 kroner for utbetalingene i 2023. Begrunnelsen er den samme som for budsjettet for 2023. Brå endringer i rammebetingelser to år på rad bidrar til svært sterke reaksjoner fra eierne av kraftintensiv industri.

Kuttet svekker godheten i ordningen i det som er en krevende tid. Våre konkurrentland, både innenfor EU og ikke minst utenfor, øker sin satsing på en industriutvikling som gir stadig lavere utslipp. Relevante konkurrentland i EU utnytter ordningen fullt ut. I en periode hvor industrien står overfor store investeringer for å redusere sine klimagassutslipp er industrien ekstra sårbar. Norsk Industri mener tidspunktet for å innføre et kutt i refusjonen av påslaget industrien får i kraftprisen er helt feil. Industrien er samtidig positive til å drøfte ulike krav, slik Stortinget vedtok i Statsbudsjettet for 2023 og slik regjeringen inviterer til. Vi trenger å meisle ut prinsippene for en forutsigbar ordning som vil bidra til at industrien kan lykkes i å få utslippene ned raskest mulig og målene i Grønt Industriløft kan nås.

Norsk Industri er fornøyd med at regjeringen foreslår å sette av en buffer på fem prosent for å ta høyde for uforutsette innvirkninger på budsjettet. KLD har flere klagesaker til behandling, og det jobbes for at utelatte sektorer skal kunne komme inn under ordningen. Det er viktig at disse sakene får en raskest mulig avgjørelse.

Kraftskatt, høyprisbidraget

Høyprisbidraget for kraftproduksjon ble innført for å omfordele mer av de ekstraordinært høye inntektene fra kraftproduksjon. Det er gledelig at regjeringen varsler at høyprisbidraget avvikles allerede fra og med 1. oktober 2023.

Skal vi nå verdiskapings- og klimamålene våre viser alle utredninger og prognoser at Norge trenger mye mer ny kraft på svært kort tid. Med denne skattejusteringen forventer Norsk Industri at de kraftinvesteringene som vannkraftaktørene la på vent på grunn av innføringen av høyprisbidraget nå snarest kommer på skinner igjen.

Tidsbegrensningen på fysiske kraftavtaler må fjernes

Det er svært gledelig at regjeringen legger opp til at vindkraftkontrakter solgt til industrien blir verdsatt til kontraktspris, i stedet for spotpris. Avtalene et helt avgjørende bidrag til industriarbeidsplasser og hjørnesteinsbedrifter. Ordningen gjelder per i dag kun for prosjekter som etableres frem til 2030. Tidsbegrensningen skaper stor usikkerhet knyttet til industriens tilgang på nye vindkraftkontrakter og bør fjernes.

Grunnrenteskatt på landvind

Landvind er et sentralt element for rask krafttilgang. Regjeringen trakk i revidert i 2023 grunnrenteskatt på landvind for å lansere det på nytt nå. Norsk Industri stiller spørsmål ved om forslaget er riktig innrettet for å sikre investeringer. Stortinget må gå dypere inn i dette.

Vedr. CO2-avgift for avfallsforbrenning

Norsk Industri støtter forslaget om differensierte avgiftssatser for ikke-kvotepiktig og kvotepiktig avfallsforbrenning. Klimagassutslipp fra kvotepiktig industri prises allerede i EUs kvotemarked. Det gir da ikke mening å øke avgiften for kvotepiktig avfallsforbrenning. Vi legger til grunn at differensierte avgifter, slik Regjeringen foreslår, vil innføres fra 1. januar 2024. Fullt avgiftsfritak for kvotepiktig avfallsforbrenning må innføres så raskt som mulig.

Havbruk til havs

Stortinget har bedt regjeringen revurdere sitt syn på grunnrenteskatt for havbruk til havs. Regjeringen svarer at den ikke vil innføre grunnrenteskatt nå, men holder døra åpen for å gjøre dette senere. Det er beste oppskrift for at havbruk til havs blir en fiasko. Når investorene ikke vet hva slags skatteregime som kommer, og attpåtil vet at grunnrenteskatt i ettertid gjør at staten kun forsyner seg av oppsiden, bidrar regjeringen til at investorene holder seg unna. Dette ødelegger for vår mulighet for en ny, spennende næring, som er viktig for økt lakseproduksjon og også viktig som nytt markedsområde for en leverandørindustri under omstilling. Etter å ha kastet bort tid på dette gjenstår nå kun to alternativer. Stortinget må enten instruere regjeringen til å innføre grunnrenteskatt fra dag en eller vedta at denne skatten aldri skal innføres.

Formuesskatt

Norske eiere av arbeidende kapital betaler dobbelt så mye i formuesskatt i 2023 i forhold til 2021. Dette blir feil overfor norske eiere som må presse frem økt utbytte. Stortinget bør redusere skatten for arbeidende kapital og uansett ikke øke formuesskatten ytterligere.

Grønt industriløft

Regjeringen lanserte i september Grønt industriløft. Vi verdsetter at SIVA i Saldert budsjett skal få en ekstra milliard til å kunne avlaste større industriinvesteringer. Men den økte garantirammen til Eksfin bør ledsages av et mer fleksibelt mandat, som gjør at Eksfin i større grad enn i dag kan bidra til å utløse større etableringer i Norge i en hard internasjonal konkurranse.

Ekstra arbeidsgiveravgift

Vi konstaterer at regjeringen foreslår å videreføre ekstra arbeidsgiveravgift, selv om innslaget er marginalt justert opp. Denne avgiften er fordyrende for svært mange bedrifter og gjør det vanskelig å regne hjem ordre fremover i tid, da man ikke vet hva slags kostnadsnivå man skal ta høyde for. Vi ønsker avgiften fjernet, sekundært få et langt høyere innslagspunkt.

Fagskole og fagbrev

Vi verdsetter 22,8 millioner kroner til 500 nye studieplasser på fagskolene. Og også en økning med 30 millioner til 189 millioner for at alle skal kunne ta nytt fagbrev selv om de har ett fra før eller har generell studiekompetanse. Slikt gir økt trygghet for den enkelte arbeidstaker under omstilling og økt produktivitet for bedriftene.